

TILTAK FOR Å STYRKE OG INTEGRERE KJØNNSPERSPEKTIVER I FORSKNING

2012

ERFARINGER OG ANBEFALINGER

Rapport for Norges forskningsråd, skrevet av Kristin Engh Førde, KILDEN.

Lvert 14.12.2011, oppdatert 24.9.2012.

Forsideillustrasjon: Colourbox.no

Tiltak for å styrke og integrere kjønnsperspektiver i forskning

ERFARINGER OG ANBEFALINGER

Hvordan kan og bør Forskningsrådet omsette sin strategi for integrering av kjønnsperspektiver i forskning til praktisk politikk? Det diskuteres i dette dokumentet, basert på kartlegging av tiltak iverksatt av andre institusjoner og intervjuer med ressurspersoner både i Norge og i utlandet¹.

DEL 1: BAKGRUNN OG BEGREPER

Forskningsrådets skriver i sin policy for likestilling og kjønnsperspektiver i forskning at rådet vil “bidra til integrering av kjønnsperspektiver i forskning ved opprettelse av nye programmer og satsinger og i pågående virksomhet.” Begrunnelsen for å integrere kjønnsperspektiver er kvalitet på forskningen: ”Kjønn er et sentralt organiserende prinsipp i samfunnet, det eksisterer biologiske og sosiale kjønnsforskjeller og god forskning må ta hensyn til dette”.

Her slås det fast at kjønn er et relevant, verdifullt og nødvendig perspektiv i forskning. Samtidig viser erfaringene både fra Forskningsrådet og andre institusjoner at det for svært mange forskere – og andre som jobber med forskning – er høyst uklart hvorvidt og eventuelt på hvilken måte dette gjelder for deres forskning. Både fordi kjønnsperspektivets relevans ikke er uomstridt og fordi utvikling av fruktbare kjønnsperspektiver krever en særskilt kompetanse. Mye tyder på at det trengs omfattende bevisstgjøring og kompetanseheving, ikke bare overfor forskere, men i hele organisasjonen for å omsette idealet i praksis.

FORSKNINGSRÅDETS POLICY OG TILTAK FOR INTEGRERING – BEGREPSDISKUSJONER OG GENERELLE VURDERINGER

Flere av de intervjuede ressurspersonene peker på at en effektiv oppfølging av Forskningsrådets policy krever en større bevissthet om og klarere kommunikasjon av hva begrepene som brukes innebærer. Hva mener Forskningsrådet med kjønnsperspektiv i forskning?

¹ Intervjuer gjennomført:

Professor Anne-Jorunn Berg – Universitetet i Nordland

Lut Mergaert, Yellow Window

Professor Kirsti Malterud, Universitetet i Bergen

Professor Knut Sørensen, NTNU

Anna Wahl, leder for ekspertgruppe for genus i det svenske Vetenskapsrådet

Marianne Løken, doktorgradsstipendiat i realfagdidaktikk ved Universitetet i Oslo

Professor Berit Schei, NTNU

Anna Wahl, leder for det svenske Vetenskapsrådets Expertgrupp för genusvetenskap, anbefaler å skille mellom tre nivåer:

1. **Kjønnsaspekt**
(kjønn som variabel, begge kjønn representert i material, osv).
2. **Kjønnsperspektiv**
(kjønn ett av flere perspektiver, men ikke hovedfokus).
3. **Kjønnsforskning**
(kjønn er hovedfokus).

Hvilke(t) nivå(er) tar Forskningsrådet sikte på å integrere på hvilke fagområder? Det pekes på at de ulike nivåene også henger sammen. Samtlige ressurspersoner jeg intervjuet understreker at kritisk tenkning rundt kjønn er en særegen kompetanse som er nødvendig for å få øye på og utvikle gode og relevante kjønnsperspektiver. At man har et sterkt kjønnsforskningsfelt, som kan bidra med kjernekompetanse i flere faser av prosessen, vil dermed være en forutsetning for å integrere kjønnsperspektiver i forskning som ikke har kjønn som hovedfokus.

På norsk side har Forskningsrådets kjønnsforskningsprogram stor betydning for muligheten til å drive teoretisk nybrottsarbeid på kjønnsforskningsfeltet. Det argumenteres også med at kjønnsforskningsfeltet, ved siden av å gå i dybden av de opprinnelige problemstillingene rundt kjønn, også har ekspandert og utviklet kjønnsteori på nye felt, som manns/maskulinitetsforskning, homoforskning og forskning på flerkulturalitet. I tråd med dette argumentet understrekes det at en politikk for å integrere kjønnsperspektiver dermed må ha i seg en politikk for å sikre kjernekompetansen, kjønnsforskningen.

Det uttrykkes bekymring for det forskningspolitiske signalet som sendes ved en nedlegging av Kjønnforskningsprogrammet. Står det ikke i strid med en satsing på kjønnsperspektiver? Som argument mot videreføring av Kjønnsforskningsprogrammet har det blitt hevdet at kjønnsforskningen har konsolidert seg som felt, har alle muligheter for å hevde seg i konkurransen om midler fra de vanlige pottene og dermed ikke trenger noe eget program. Til det bemerkes at det kan være en utfordring å få gjennomslag for kjønnsperspektiver overfor programmer og bedømmelseskomiteer som ikke kjenner kunnskapsfeltet.

At kjønnsforskningskompetanse konsentreres i egne miljøer, i stedet for å spres til stadig nye kunnskapsfelter og institusjoner, kan imidlertid være en virkning av et eget program som står i motsetning til ambisjonen om integrering.

Flere har trukket fram, blant annet på et såkalt dialogmøte mellom kjønnsforskere, Forskningsrådet og relevante politiske myndigheter arrangert 20.10.2011, behovet for en mer systematisk gjennomgang av kjønnsforskningsfeltets status og kvalitet, og etterlyser en evaluering av feltet fra Forskningsrådets side.

Også integrering er omdiskutert og det etterlyses en avklaring. Hva innebærer dette? Skal all forskning ha i det minste et kjønnsaspekt eller et kjønnsperspektiv? Skal alle forskningsfelt ha miljøer med kjønnsforskningskompetanse? Hva skal være enheten for integrering? Forskningsrådets programmer/satsinger? Institusjoner? Fagdisipliner/miljøer? Ønsker man mer tverrfaglighet? Skal man satse på områder der kjønnsperspektiver i noen grad er integrert, som medisin og muligens deler av teknologiforskningen, eller skal de aller mest "kjønnsblinde" områdene prioriteres? Skal integrering av kjønnsperspektiv i all forskning erstatte satsingen på den "rene" kjønnsforskningen? I så fall: Hvordan sikrer man samtidig et sterkt fagmiljø med oppdatert spisskompetanse innen kjønnsforskningen?

NOU 11:18 Struktur for likestilling fra regjeringens Likestillingsutvalg dokumenterer at mainstreaming av likestillingsarbeid er en krevende øvelse som fort gir dårlige resultater dersom ikke ansvaret er solid forankret i den aktuelle institusjonen. Mainstreaming av kjønnsperspektiv kan antas å innbære de samme utfordringene. Flere av de intervjuede påpeker at det i praktisk politikk ikke er så merkbart at Forskningsrådet har hatt integrering av kjønnsperspektiver i sin policy i fire år, og etterlyser høyere ambisjoner og tydeligere krav overfor forskningsmiljøene fra Forskningsrådets side.

Forskningsrådets innføring av obligatorisk refleksjon rundt likestilling og kjønn i prosjektsøknader vurderes av flere av ressurspersonene som en "konstruktiv døråpner" som bringer opp nye spørsmål og refleksjon. Det stilles imidlertid spørsmål ved om det i Forskningsrådet finnes et apparat og tilstrekkelig kompetanse til å følge tiltaket opp. Hva slags bistand får forskere uten kompetanse på kjønn som kontakter Forskningsrådet med spørsmål om dette punktet? Er bedømmelseskomiteene kompetente til å bedømme om kjønnsperspektiver er relevante for prosjektet, og i så fall: kvaliteten på refleksjonene som gjøres? Det understrekes at Forskningsrådet må sikre at kompetansen finnes tungt til stede i alle ledd, dersom dette tiltaket skal være effektivt. Flere av de intervjuede foreslår å trekke inn den tidligere nevnte "tredelingen" i dette punktet i Forskningsrådets standardsøknader, slik at forskere kan krysse av for om dere prosjekt har enten et kjønnsaspekt, et kjønnsperspektiv eller er kjønnsforskning (eller ingen av delene), også med tanke på seinere rapportering.

Stipendiat Marianne Løken, som har lang erfaring med å bringe kjønnsspørsmål inn på områder hvor de vanligvis får lite oppmerksomhet, trekker fram at en sentral utfordring er å la de som skal gjøre jobben – forskerne – ta seg av integreringen av kjønnsperspektivet. Forskere setter imidlertid sin autonomi høyt og er skeptiske til pålegg "ovenfra". Ledelsesforankring er alltid viktig, men det er også integrering av kjønnsperspektivet. Et omfattende arbeid for å bevisstgjøre forskere og stimulere deres engasjement for kjønnsperspektiver må altså gjøres. Løken understreker betydningen av møteplasser der disse spørsmålene kan drøftes, erfaringer kan utveksles og der kompetanse kan overføres mellom forskere med kjønnskompetanse og andre forskere. Løken trekker fram SFF-ene som slike mulige møteplasser.

Løken viser også til at arbeidet med likestilling i forskning med hell har knyttet likestillingsarbeidet opp mot en annen verdi, nemlig kvalitet på forskningen, og mener man bør vurdere en lignende strategi i arbeidet med å integrere kjønnsperspektiver. Ved å synliggjøre at kjønnsperspektiv bringer med seg verdier forskerne allerede betrakter som attraktive, det vil si at forskerne har en egeninteresse av å jobbe for det, øker sjansen for at de tar "eierskap" til ambisjonen om å integrere kjønnsperspektiver. Løkens eksempler på mulige slike relaterte verdier er "kvalitet" og "makt" eller "sosiale relasjoner".

I et innlegg på seminaret "Kvalitet – et spørsmål om (s)kjønn?" 30.11.2011, tok Forskningsrådets direktør Arvid Hallén opp hvordan konserverende strukturer i forskningen hindrer både likestilling og fornyelse samtidig. Dette kan også sies å gjelde kjønnsperspektiver i forskningen. Kanskje kan "fornyelse" være en verdi som med hell kan kobles opp mot integrering av kjønnsperspektiver?

TEKNOLOGI, NATURVITENSKAP OG MEDISIN – EN SÆRSKILT UTFORDRING

Generelt: Knut Sørensen anbefaler fra starten av å erkjenne at det finnes fagområder der kjønnsperspektiver overhodet ikke er relevante, og andre der kjønnsperspektiver er mulige, men likevel ikke spesielt fruktbare. Her sikter han spesielt til deler av naturvitenskapen. Framfor å ha ambisjoner om å integrere kjønnsperspektiv på så mange fagområder som mulig, anbefaler Sørensen å skille ut fagområder der man har grunn til å tro at et kjønnsperspektiv kan være relevant og fruktbart, og satse spesielt på disse. Selv peker han ut teknologiforskning og såkalte life sciences, da særlig biomedisin, som slike mulige satsningsområder. Sørensen spiller også inn at kjønnsforskningens manglende interesse for områdene der Forskningsrådet har store satsinger er en utfordring som må håndteres, det vil si det må tydeliggjøres for miljøene at deres kompetanse er etterspurt, og de må stimuleres og motiveres til å involvere seg.

Sørensen anbefaler også å sørge for at kjønnsperspektiv er med som evalueringspunkt når integrering i samfunnsvitenskapelige og humanistiske perspektiver i de store programmene skal evalueres. Han påpeker i tillegg at kjønnsperspektiver ikke er nevnt i programnotatene til flere store programmer, og at dette er noe som bør gjøres dersom integrering skal gjennomføres.

Teknologi: Anne-Jorunn Berg, som har lang erfaring med tverrfaglig forskning på teknologifeltet, påpeker at det innenfor teknologiforskning finnes et godt utgangspunkt for integrering av kjønnsperspektiver, fordi feministisk vitenskapsteori, særlig representert ved den amerikanske biologen Donna Haraway, har hatt stor innflytelse. Her finnes det grobunn for mer tverrfaglig samarbeid. Berg understreker at kjønnsforskningens miljøet må stimuleres til å være offensiv overfor disse områdene.

Knut Sørensen, som var en av de første i Norge som studerte teknologi med et kjønnsperspektiv, er enig, og understreker at det finnes opptil flere miljøer på dette feltet som

med hell kan synliggjøres, styrkes og bygges ut. Foruten sitt eget miljø ved Senter for tverrfaglige kulturstudier ved NTNU, peker Sørensen på TiK, UiO og rundt Svein Sjøberg ved Skoleforskning i Oslo.

Medisin: Oppdraget innebar å intervjuer erfarne kjønnsforskere på medisinfeltet. Siden 1980-tallet har et lite antall medisinske forskere jobbet med kjønnsperspektiver. Ifølge min informant (Kirsti Malterud, UiB) opplevde medisinske kvinne/kjønnsforskere å få lite gjennomslag og møte stor motstand i fagmiljøet. Dette forklarer hun med at miljøene ikke var verken faglig sterke eller store nok til å utgjøre en kritisk masse i sammenhenger hvor det var viktig å skape aksept for at kjønn er et relevant perspektiv i medisinsk forskning. Samarbeid med kjønnsforskingsmiljøene opplevdes som bare delvis vellykket. En opplevelse av at norsk kjønnsforskning gjennomgikk en språklig/postmoderne vending rundt 1990 skapte større avstand mellom miljøene.

Malterud viser til Sverige, som angivelig har lyktes bedre med å bygge opp blomstrende fagmiljøer innen medisinsk kjønnsforskning. Anna Wahl fra Vetenskapsrådet påpeker at man ved utlysninger innen medisinsk kjønnsforskning har operert med bedømmelser både fra genusforskere og medisinerer, og at representantene for de to fagfeltene gjennomgående bedømte prosjektsøknadene svært forskjellig. Dette utløste interessante og opplysende diskusjoner, og økte bevisstheten om at vitenskapelig kvalitet ikke er noen enkel målestokk. Wahl mener dette var et eksempel på vellykket tverrfaglighet.

ANDRE UTPEKTE OMRÅDER MED SÆRLIGE UTFORDRINGER/SÆRLIG POTENSIAL

- Nordområdeforskning, som er et felt i sterk vekst. Her er relevansen av kjønnsperspektiver veldig klar, og ifølge Anne-Jorunn Berg er det etterspørsel etter oppdatert kompetanse på kjønn på dette feltet.
- Teknisk innovasjon
- Næringsutvikling

DEL 2: TILTAK OG ERFARINGER

Oppdraget gikk delvis ut på å kartlegge konkrete tiltak, både på EU-nivå, nasjonalt nivå og på institusjonsnivå. Integrering av kjønnsperspektiver nevnes gjerne i policydokumenter, ofte i sammenheng med arbeid for økt likestilling i forskning. Ikke desto mindre ser det ut til å være sparsom aktivitet på tiltakssiden. Dette i motsetning til likestillingsarbeidet. Kanskje har kjønnsperspektiver en tendens til å "drukne" i likestillingsarbeidet, som muligens er både mer lettfattelig, mindre kontroversielt og enklere å omsette i praktisk politikk?

I motsetning til likestillingsarbeidet, tar integrering av kjønnspektiver sikte på å endre selve forskningen, noe som er mer krevende på flere nivåer. Flere av ressurspersonene påpeker betydningen av å holde likestillingsarbeidet og integrering av kjønnspektiver adskilt, selv om sammenhengen mellom disse to er klar.

Her følger en oversikt over eksisterende tiltak kartleggingen har funnet fram til:

EU

Gender Action Plan: EUs 6. rammeprogram etterspurte informasjon om kjønnsbalansen i prosjektet og kjønnspektivet i forskningen i sine søknadsskjemaer. På de største prosjektene måtte forskerne utarbeide en egen handlingsplan for dette, kalt Gender Action Plan (GAP). En evaluering av kjønnspektivet og likestilling i EUs 6. rammeprogram konkluderte med at handlingsplanen bidro til å bevisstgjøre forskerne på likestilling og kjønnspektiver i egne prosjekter.

Evalueringen konkluderte imidlertid også med at forskerne generelt hadde en svak forståelse av hvordan kjønnspektivet kunne integreres i forskningens innhold. I praksis ble dette derfor ofte redusert til et spørsmål om hvor mange kvinnelige deltakere prosjektet hadde. Denne konklusjonen kan sies å understreke nødvendigheten av klare begrepsavklaringer, som også formidles til forskerne.

Lut Mergaert i Yellow Window påpeker at heller ikke de som satt i bedømmelseskomiteene hadde tilstrekkelig kompetanse på kjønn, med det resultat at flere store prosjekter fikk tildelt midler til tross for at de manglet en GAP. Mergaert hevder at selv om GAP sørget for mer refleksjon rundt kjønn, og flere institusjoner og forskergrupper tok utfordringen såpass alvorlig at de utpekte folk med kompetanse på kjønn til å sørge for GAP, har tiltaket den store svakheten at de i for stor grad ansvarliggjør forskerne, framfor å legge ansvaret for integrering av kjønnspektiv høyere opp i systemet.

Handlingsplanen (GAP) ble fjernet i overgangen til 7. rammeprogram, både fordi den ikke ble vurdert til å fungere etter hensikten, og i tråd med en generell trend i retning av enklere søknadsskjemaer.

Gender Toolkit: Som følge av de skuffende resultatene av GAP initierte 7. rammeprogram opplæringsprogrammet Gender Toolkit and Training. Programmet, som går over en halv eller en hel dag, har vært tilbudt til forskningsmiljøer som enten allerede har finansiering fra 7. rammeprogram, eller som forbereder søknader til programmet. Programmet drives av det Antwerpen-baserte konsulentbyrået Yellow Window, som finansiert av EU-kommisjonen reiser til deltakerinstitusjonene. Kursene tar sikte på å både bevisstgjøre hvordan kjønnsperspektiver kan integreres i forskning, på ulike stadier i prosessen, og å trene deltakerne på å overbevise andre om verdien av dette. Hensikten er at ny kompetanse på og bevissthet rundt verdien og relevansen av kjønnsperspektiv i forskning skal spres videre via deltakerne også etter at kurset er avsluttet. Hvert kurs tar for seg konkrete fagfelter etter arrangørens valg og hvordan kjønnsperspektiv kan integreres i disse.

Kursene er etterspurte og får svært god evaluering av deltakerne. Lut Mergaert påpeker imidlertid at hun opplever at tiltaket står for mye alene i EU-sammenheng. Hun anbefaler at et opplæringsprogram vis a vis forskerne støttes opp av andre tiltak, ikke minst på finansieringssiden.

Gender Toolkit har også fått spredning til land der engelsk ikke uten videre fungerer som kursspråk. På initiativ fra Inéz Sanchez, det spanske medlemmet av Helsinkigruppen, har kursmaterialet blitt oversatt til spansk. Yellow Window har også trent opp spansktalende kursholdere, og slik lagt til rette for kursvirksomhet i Spania, der også forskningsbyråkrater trenes. Ved vårt møte i Brussel 25.8.2011 skisserte Lut Mergaert fra Yellow Window muligheten for oppstart av en tilsvarende "norsk filial".

Gendered Innovations: Stanford University i USA har, med støtte fra EU-kommisjonen utviklet nettressursen [Gendered Innovations](#). Målet med ressursen er å vise hvordan kjønnsperspektiver kan være en ressurs for å skape ny kunnskap og teknologi innen naturvitenskap, medisin og teknologifag. Nettressursen presenterer begreper, metoder og sjekklister til hjelp i forskningsprosessen. I tillegg viser den fram 15 såkalte "case studies", konkrete eksempler på hvordan et kjønnsperspektiv har brakt fram grensesprengende forskningsresultater.

SVERIGE

Sverige henvises ofte til som et land der både kjønnsforskningsfeltet og den generelle bevisstheten rundt kjønnsperspektiver er spesielt sterke. Oppdraget fra Forskningsrådet innebar derfor også en spesiell oppmerksomhet på svenske tiltak. Foreløpige undersøkelser har ikke funnet fram til spesifikke integreringstiltak, men et utvalg tiltak rettet mot kjønnsforskningsfeltet som kan tenkes å ha betydning for integreringsarbeidet.

Centres of Gender Excellence: Vetenskapsrådet utlyste i 2006 midler for dannelse av sentre for genusforskning, såkalte "Centres of Gender Excellence". Utlysningen var rettet mot forskningsmiljøer med potensial for å bli internasjonalt ledende innen sine forskningsområder.

Tre institusjoner fikk til sammen 27 millioner svenske kroner over fem år:

1. Uppsala universitet med programmet Nature/Culture Boundaries and Transgressive Encounters
2. Umeå universitet med Challenging gender
3. Linköping/Örebro i samarbeid med Gendering excellence

Satsingen på excellenssentre for genusforskning var den første i sitt slag i Sverige og har blitt evaluert to ganger siden starten, sist i 2011. Evalueringen er meget positiv. Miljøene rundt de aktuelle sentrene har hatt betydelig faglig framgang. De har vært inkluderende for forskere fra feltet generelt og har hatt stor betydning for en bred formidling av svensk kjønnsforskning. I Uppsala er man med satsingen på kjønnsforskning i krysningpunktet kultur og natur og en uttalt ambisjon om å krysse faggrensene mellom humaniora/samfunnsvitenskap og naturvitenskap godt i gang med å bygge opp et nytt og unikt tverrfaglig forskningsfelt.

Excellencesatsinger har et godt potensial for å bygge sterke fagmiljøer, heter det i evalueringen, og i tilfellet Uppsala ser man at dette også kan brukes til å etablere tverrfaglig samarbeid mellom kjønnsforskere med henholdsvis samfunnsvitenskapelig/humanistisk bakgrunn og naturvitenskapelig bakgrunn.

En fare ved sentre av denne typen er at de kan føre til konsentrasjon av de beste forskerne, til ulempe for andre miljøer. Anna Wahl fra Expertgrupp för genus (Vetenskapsrådet) understreker viktigheten av å gi støtte til kjønnsforskere som er i kjønnsforskingsmiljøene, samtidig som det også er viktig å støtte kjønnsforskere i ulike fag og disipliner utenfor de etablerte miljøene. I begge nevnte tilfeller utføres det tverrvitenskapelig forskning som kan ha problemer med å få finansiering gjennom de ordinære utlysningene.

Ekspertgruppe for kjønnsforskning: Da den såkalte Genuskomiteen bortfalt opprettet det svenske Vetenskapsrådet Expertgrupp för genus. Gruppen er rådgivende og skal bidra med kompetanse på genusforskningsområdet i Vetenskapsrådets arbeid, består av begge kjønn og er satt sammen med henblikk på å representere bredt med hensyn til fagbakgrunn og geografi. Gruppen både holder seg orientert om utviklingen innen forskning på kjønn og ivaretar kjønnsforskningens interesser vis a vis Vetenskapsrådets arbeid og bidrar til Vetenskapsrådets integrering av kjønnsperspektiver.

Gruppen jobber aktivt vis a vis ulike relevante utlysninger og programmer, og foreslår særskilte utlysninger på områder de mener trengs. Ekspertgruppen skal også foreslå utlysninger og satsinger i tråd med hva de oppfatter genusforskningsfeltet og forskningen generelt har behov for. De har gjennomført undersøkelser av søknader til VR med utgangspunkt i tredelingen nevnt ovenfor: Hvor mange prosjekter tar høyde for kjønn som aspekt, hvor mange har et eksplisitt kjønnsperspektiv og hvor mange har kjønn som hovedfokus. Gruppen tilbyr også assistanse i bedømmelsen av søknader med kjønnsforskning, men har i liten grad blitt bedt om

å bistå. I en fersk kartlegging av status for kjønnsforskning på ulike områder, oppsummerer gruppa bedrede forutsetninger for tverrfaglige samarbeid og kjønnsforskning innenfor medisin, teknikk og naturvitenskap som prioriterte utviklingsområder.

Ekspertgruppa disponerer ingen egne midler, dette kan sies å gi dem en svakere posisjon enn et eget kjønnsforskningsprogram. Det påpekes også at en ekspertgruppe lett kan bli et "supperåd" og den vil være mer effektiv som integreringstiltak dersom det finnes en reell arena som knytter ekspertgruppa til beslutningstakingen, det vil si at den er integrert i organisasjonens struktur og har en plass i saksgangen hvor gruppas innspill blir hørt.

Skriftserie om kjønnsperspektiv: Mellom 2001 og 2009 ga det svenske Högskoleverket i samarbeid med Nationella sekretariatet för genusforskning ut en serie hefter som behandler kjønnsperspektiv innenfor ulike fagfelt. De ulike heftene viser hvordan kjønnsperspektiv kan integreres på det aktuelle fagfeltet. Heftene er skrevet av forskere på de respektive fagfeltene og målgruppa er studenter og lærere i høyere utdanning, men heftene kan også fungere som introduksjon til temaet for forskere. Hefte finnes for følgende 15 fag: pedagogik, medisin, statsvetenskap, vårdvetenskap, arkeologi, kulturgeografi, sosialantropologi, biologi, nationalekonomi, medie- & kommunikationsvetenskap, språk, teologi, juridik, psykologi, teknikvetenskap.

REFERANSER

Forskningsrådets policy for likestilling og kjønnsperspektiver i Forskning 2007-2012

http://www.forskningsradet.no/no/Artikkel/Forskningsradets_policy_for_likestilling_og_kjonnsperspektiver_i_forskning_20072012/1253952273487

Evaluation of "Centres of Gender Excellence", Vetenskapsrådets rapportserie. 5:2011

<http://www.vr.se/inenglish/fromus/news/newsarchive/news2011/news2011/centresofgenderexcellenceevaluation.5.2ab49299132224ae106800066.html>

Gender in Research: Toolkit and Training, Yellow Window

<http://www.yellowwindow.be/genderinresearch>

Gendered Innovations in Science, Health & Medicine, and Engineering

<http://genderedinnovations.stanford.edu>

Högskoleverkets genuskrifter

<http://www.hsv.se/publikationer/genuskrifter.4.501445b132726fd60d80001940.html>

NOU 2011:18 Struktur for likestilling

<http://kilden.forskningsradet.no/binfil/download.php?did=8171>

Vetenskapsrådets expertgrupp för genus

<http://www.vr.se/omvetenskapsradet/organisation/radgivandegrupper/expertgruppforgenus.4.320a86de108dcd98cbc8000283.html>

Ämnesöversikter 2010, Expertgruppen för genusforskning, Vetenskapsrådet

<http://www.vr.se/download/18.65001ace131e9a45eea8000305/Genus-amnesoversikt.pdf>